רשות הטבע והגנים

משתלם לצאת לטבע

רכשו עכשיו מינוי וטיילו חינם
כל השנה בשמורות הטבע
ובגנים הלאומיים

גן לאומי

מבצר יחיעם

בן אדם למקום

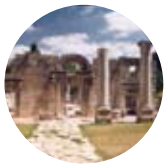
www.parks.org.il | *3639 |

אתרים נוספים בקרבת מקום:

גן לאומי אכזיב
כ-20 דקות נסיעה

גן לאומי ברעם
כ-40 דקות נסיעה

אתה נמצא כאן

שמורת טבע עין אפק
כ-40 דקות נסיעה

www.parks.org.il | *3639 |

גן לאומי מבצר יחיעם, טל': 04-9856004

ברוכים הבאים
לגן לאומי מבצר יחיעם

מבצר יחיעם – מקומם של מבצר צלבני ומבצר עות'מני, אשר נבנו על אתר רומי וביזנטי.

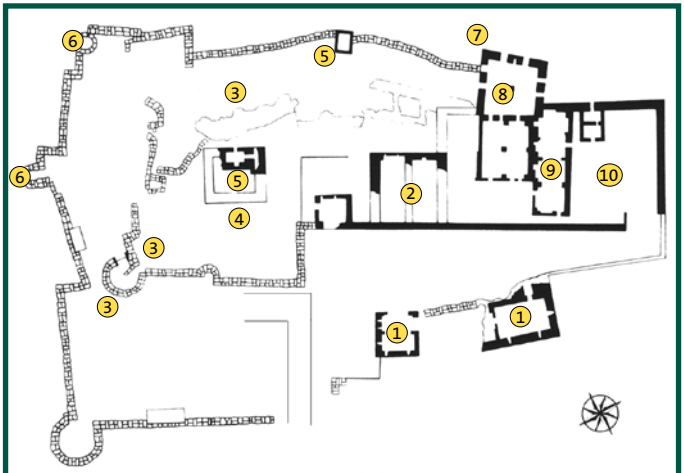
המבצר נמצא בתחומו של קיבוץ יחיעם שבגליל המערבי. הגישה למקום היא בכביש המסתעף מכביש נהריה-מעלות, ממזרח לקיבוץ כברי.

מבצר מרשים זה, ששמו הצלבני היה ג'ודין, נמצא כ-10 ק"מ מדרום לאתר צלבני ידוע אחר – מבצר מונפור. ג'ודין (או בשמו הערבי – קלעת ג'ידין), היה בעצם חווה מבוצרת, ששימשה להיאחזות צלבנית-חקלאית.

בשנת 1208 מסר מלך הצלבנים את המקום לידי המיסדר הגרמני של האבירים הטבטונים, אשר שיפרו את ביצורי האתר.

בשנת 1265 כבש הסולטאן הממלוכי ביברס את המבצר והרסו. מהמבצר ההרוס נשארה "קליפתו" – חומות פרוצות, חלקי מגדלים וחדרים ללא גג. על עוצמתו של המבצר מצביעים שרידיו. כעבור 500 שנים לערך, הפך המקום להיות מבצרו של השליט המקומי, השייח' מאהד אל-חוסיין והוא אשר שיקם חלק מהמבצר. בשנת 1738 כבש את האתר ד'אהר אל-עומר, השייח' הבדואי שהשתלט אותה עת על הגליל.

בנובמבר 1946 עלה על הקרקע קיבוץ יחיעם והמייסדים השתכנו במבצר ההרוס. הקיבוץ נקרא על שם יחיעם וייץ, מלוחמי הפלמ"ח, שנפל בתקופת המאבק נגד הבריטים, בעת פיצוץ גשר אכזיב. בראשית מלחמת העצמאות היה הקיבוץ במצור. אחת השיירות, שיצאו אליו מכיוון נהריה, הותקפה ב-27.3.48 ליד כברי וכמחצית ממלוויה נהרגו. הקיבוץ עמד בגבורה בכל התקפות האויב עד ששוחרר הגליל המערבי, באמצע מאי 1948.

מ ק ר א

1. מערת קברים ביזנטית
2. חיזיון אור-קולי
3. שער מרכזי (מתקופת ד'אהר אל-עומר)
4. קירות צלבניים
5. מגדל צלבני
6. עמדת הגנה (ממלחמת השחרור - תש"ח)
7. כניסה למסגד
8. מסגד
9. מצפור + בית מרחץ
10. אולם קבלת פנים (מתקופת ד'אהר אל-עומר)

המבנים העיקריים ששרדו במבצר הם מתקופת ד'אהר אל-עומר. במרכז השטח נראים שרידי מגדל השונה מן האחרים – הוא המגדל הצלבני המזרחי. החלקים הצלבניים האחרים של המבצר הם קימרון מוארך, ממערב למגדל המזרחי וחומת אבנים, המהווה את הקיר הצפוני של הקימרון; מבנה בן שלוש קומות ובו שני קימרונות מחודדים; ומערכת קימרונות וחומה, שבה חרכי ירי.

החוקרים מניחים, שגם השער של המבצר בנוי על יסודות צלבניים. המבצר טרם נחקר עד תום. מדרום-מזרח למבנה העיקרי נמצאו שרידים, כנראה של מצד רומי ושרידי חווה או מנזר ביזנטיים.

רשות הטבע והגנים ביצעה במבצר שחזור חלקי וכן עבודות פינוי וניקוי, הכשרת אדמה וגינון.

צילומים: איתמר גרינברג
הפקה: עדי גרינבאום
© רשות הטבע והגנים